

ЈАВНА ПОЛИТИКА И ПРАКСА У ЗАШТИТИ ВАЗДУХА

Препоруке за поступање у случају акутне изложености одређеним концентрацијама SO₂ (средње 15.-минутне вредности)

SO ₂ Конс. (µg/m ³) ¹	Кодови за боје & степен квалитета ваздуха	Квалитет ваздуха - описно	Препоруке за поступање ²		
			Осетљиве групе ³	Особе са манифестним здравственим ефектима ³	Сви остали
0 - 260	Зелено (Добар)	Прихватљив - представља мали или никакав ризик	Веома осетљиве индивидуе могу одреаговати и на овом нивоу		Потенцијални ефекти на здравље нису очекивани
260 - 520	Жуто (Умерен)	Прихватљив, мада са умереном бригом за здравље код малог броја особа	Постоји свест о незнатно повишеном нивоу загађења	У случају присутног отежаног дисања и појаве стезања у грудима и звиждања, прекинути текућу активност, користити приручни инхалатор, сести и одморити се.	Не очекују се потенцијални ефекти на здравље, мада треба предузети мере за смањење изложености амбијенталном ваздуху овог квалитета
521 -2620	Наранџасто (Нездрави за осетљиве групе)	Припадници осетљивих група, укључујући здраве особе са астмом, могу искусити здравствене ефекте. Они могу реаговати на нижи ниво загађења у поређењу са општом популацијом. У распону горњих вредности овог опсега најпре ће неповољно одреаговати физички активни астматичари, на отвореном, али без утицаја на општу популацију.	Избегавати физичку активност на отвореном, која доводи до убрзаног интензивнијег дисања на уста ⁴	У случају присутног отежаног дисања и појаве стезања у грудима и звиждања, прекинути текућу активност, користити приручни инхалатор, сести и одморити се.	Не очекују се потенцијални ефекти на здравље, мада треба предузети мере за смањење изложености амбијенталном ваздуху овог квалитета ⁴

Напомене:

- Астматичари и особе са хроничним респираторним обољењима: УБЕК имати на располагању лекове. Њихово деловање олакшаће дисање на нос, а чиме ће се смањити количина сумпор-диоксида која допире до плућа;
- Особе са манифестним погоршањем респираторног статуса - одмах се обратити лекару који вас прати, с обзиром да присуство сумпор-диоксида у повећаним концентрацијама доводи до погоршања већ постојећих дисајних сметњи.
- Људи имају различиту осетљивост на SO₂. Користите ову табелу да бисте сазнали колико сте осетљиви на SO₂, како бисте могли да спроведете одговарајуће мере за заштиту вашег здравља и избегавање озбиљнијих реакција и последица

SO ₂ Conc. (µg/m ³) ¹	Кодови за боје & степен квалитета ваздуха	Квалитет ваздуха - описно	Препоруке за поступање ²		
			Осетљиве групе ³	Особе са манифестним здравственим ефектима ³	Сви остали
2621-7860	Црвено (Нездравио)	Код свих се могу манифестовати здравствени ефекти. Припадници осетљивих група могу искусити озбиљније последице по здравље	Избегавати било какве активности напољу и остати унутра	Препорука да се склоните из те зоне загађења	Избегавати физичку активност на отвореном, која доводи до убрзаног интензивнијег дисања на уста ⁴
7861-13100	Љубичасто (врло нездравео)	Здравствено упозорење за све категорије становништва. Сви могу искусити озбиљне здравствене ефекте.	Избегавати било какве активности напољу и остати унутра.	Напустити ово подручје и обратити се здравственој установи за помоћ	Избегавати било какве активности напољу и остати унутра
> 13100	Кестењаста (Опасно)	Иницира хитна здравствена упозорења. Угроженост целокупне популације вероватна.	Избегавати било какве активности напољу и остати унутра. Напустити подручје загађења уколико има јавног упозорења.	Напустити ово подручје и обратити се здравственој установи за помоћ	Избегавати било какве активности напољу и остати унутра. Напустити подручје загађења уколико има јавног упозорења.

Легенда:

¹ Базирано на 15-минутном усредњавању концентрација SO₂

² Осетљиве/ штетним ефектима подложне индивидуе могу развити симптоме на или испод границе упозорења

³ Осетљиве групе = деца и одрасли са већ постојећим респираторним поремећајима здравља, попут астме, бронхитиса, емфизема, обољења срца и плућа. Напомена: неке особе са благом формом астме тога можда и нису свесни. При појави отежаног дисања и при ниским концентрацијама сумпор-диоксида, неизоставно се обратити ординирајућем или изабраном лекару.

⁴ Људи различито реагују на SO₂ - неки су осетљивији. Пре него што SO₂ доспе до плућа, значајни део овог гаса бива уклоњен већ на нивоу носних шупљина. Код многих, само снижење нивоа физичке активности до нивоа довољног за неометано дисање на нос, омогућава им да бораве у спољашњем простору без отежаног дисања.

Ова публикација је настала у оквиру пројекта Београдске отворене школе „Зелени инкубатор“, који се спроводи уз финансијску подршку Европске уније, Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом и Фондације Фридрих Еберт. Ставови и мишљења аутора изнети у овој публикацији не представљају званичне ставове Европске уније, Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом, Фондације Фридрих Еберт ни Београдске отворене школе, и за њих је искључиво одговоран аутор.